

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne šte. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nestrani pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona šte. 188.

Inserati:

Enostop. petlistra (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11
za trikrat 9
za več kot trikrat 8
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 6 strani.

Nemško ljudsko društvo za Koroško proti slovenskim pravicam.

Celovec, 5. maja 1908.

Včeraj zvečer se je vršilo protestno zborovanje nemškega ljudskega društva proti slovenščini pri sodiščih na Koroškem v prostorih hotela »Sandwirt«. Najprej sta govorila dva nemška bogova slovenskega imena in rojstva, poslanec Dobernig in odvetnik dr. Oton Knapitsch. Zborovalcev je bilo okoli 300; izvečine sami uradniki; to številce spričuje, da so meščani treznejšega mišljenja in se ne dajo siliti k slepemu hujkanju proti slovenskim deželnim sorojakom.

Poslanec Dobernig poroča o svojem poslanskem delovanju za Celovec in pravi, da se je trudil, da se postavi Celovec v II. razred, kar bo zlasti uradnikom v korist. Hvali tudi svoj trud v zadevi poštnega ravnateljstva v Celovcu, strokovne šole, regulacije Gline in nemškega šolstva za Gorico, Trst in Pulj.

Po tej lastni glorifikaciji preide na svoj naznanjeni tema »o političnem položaju« in izvajajo sledeče: Nemci so bili dosedaj vladna stranka, ker so jih dosedanje vlade podpirale. Sedanja vlada pa je ubrala drugo pot ter je naklonjena Slovanom. Nemci nimajo nobenega povoda več, zavzemati se za sedanjo vlado. Preti jim velika slovanska nevarnost, in v tej borbi se čutijo nemške svobodmiselne stranke preslabe, da bi vzdržale slovanski naval. Zategadelj bodo nemške liberalne stranke postopale z nemškimi krščanskimi socialci v narodnih vprašanjih solidarno ter napravile z njimi kompromis; zakaj nekateri nemški krščanski socialci imajo še nekaj narodnega čuta. Nemci tvorijo v Avstriji največjo moč; plačujejo tudi največ davka. Zakaj bi plačevali za druge Slovane, ki bi se naj na nemški rovaš redili in vzgojili, da bi potem nekoč padli čez nje. Edino Nemci bi se morali v naši državi vpoštevati; le ti so bili dosedaj vladna stranka. Poljaki so sicer tudi vladinovi, pa le v toliko, ker sprejemajo od vlade za to dobroto. Čehi niso bili nikdar prijatelji naše države, ampak so že itak bolj v Rusiji, nego tukaj. Italijani pa se za obstoj Avstrije itak niso nikdar brigali.

Veliko pozornost je pa zlasti alpskim Nemcem treba obračati na Jugoslovane, ki jih družijo misel skupnosti in gledajo v Zagreb kot na svojo centralo. Slovence Nemci navadno podcenjujejo. Toda kulturna moč Slovencev je silnejša, nego si Nemci domišljajo. Slovenci napredujejo na vseh koncih in krajih, da se Nemcem niti sanja ne. Slovenci niso imeli literature, pa so si jo naredili, pri njih ni bila doma umetnost, pa se sedaj seli k njim. V narodnem oziru so postali bojeviti, zlasti v zadnjem času. Kranjski predrzneži (»Kraingerische Frechlinge«) skušajo uvesti v urade novo slovenščino, ki je koroški Slovenci ne razumejo in ne marajo in hočejo z Nemci, od katerih so odvisni v gospodarskem oziru, živeti v slogi in miru. »Zoper slovenske roboteže (Flegeln)« bo treba odločno nastopati in vse trgovce in posestnike, ki jih podpirajo, postaviti na sramotni steber in njih imena objavljati. Tudi v gospodarskem oziru pomenijo Slovenci za Nemce veliko nevarnost. V 50. letih bo Trst slovensko mesto in italijanščina bo izginila in se bo začel tam biti boj med Slovenci in Nemci. Tudi »nemški« jezikovni otok Borovlje se bode težko vzdržal. Sploh se kapitalistična podjetnost in darežljivost svobodomiselnih Nemcev s slo-

vansko ne dasta primerjati. Za vzdrževanje nemškega koroškega časopisja se je nabralo komaj 1000 kron, pač slabo pričevalo v primeri s krščanskimi socialci in socialnimi demokrati, ki za svoje časopise žrtvujejo neizmerno svoto. Zbog tega kliče vse svobodomiselnost nemštvo na krov, da reši koroško nemštvo.

Takšnega konfiteorja še ni molil noben koroški nemški nacionalcec kakor Dobernig to pot. Kaj vse so pisale njegove »Freie Stimmen« o »kulturno zaostalih«, »manjvrednih« Slovincih. Koroških Slovencev sploh ni, koroške Slovence hujskajo samo »kranjski bindišarji«, in sedaj so se začele tem junakom hlače tresti. Koroški Slovenci so postali kar čez noč tako nevarni, da je treba prirediti »veliko nemško protestno zborovanje«, katerega se je pa v glavnem mestu koroške dežele udeležilo samo okoli 300 uradnikov. Slovenski narod sploh je bil v očeh teh kulturonoscev kulturno tako zaostal narod, da je ustanovitev kake slovenske univerze v Ljubljani »blazna misel«. Tako so pisale »Freie Stimmen«. Čez 14 dni pa najde Dobernig v Slovincih celo kulturne sile, ki so celo Nemcem nevarne.

In ta miren politik državnega zbora, ki hoče v državni zbornici postopati »nobel«, kakor kak minister, ker so se mu sline cedile po sekcijskem svetništvu, poziva nemške nacionalce, da naj postavijo vse nemške trgovce in posestnike, ki zahajajo k Slovincem, na sramotilni oder in se njih imena objavijo. Ni to brutalnost? G. poslanec, Vam se še sanja ne, kak prah se bo vzdignil med koroškimi Slovenci. Tukaj ste zašli kot »prevaden politik« na polzka tla. Vam li ni znano, da živijo le nemški trgovci od slovenskega denarja, da se več kot polovica celovških nemških odvetnikov živi od slovenskih strank, ali tako slabo poznate koroške razmere, da ne veste, da bi morali Nemci po trgih in mestih v slovenskem delu Koroške iti s trebuhom za kruhom če ne bi jim nosili denarja Slovenci? Zbog za zob! Upamo pa tudi, da bodo ubrali isto pot tudi vsi drugi Slovenci po sosednjih slovenskih deželah. Dobernig je napovedal boj vsem Slovincem! Za poklone pa, ki ste jih naredili slovenskemu narodu, se Vam najtopleje zahvaljujemo. Tako globoko se pred Slovenci dosedaj še ni poklonil noben koroški nemški poslanec. Kakšne želje pa ima koroško slovensko ljudstvo glede jezika pri uradih, Vam bo pa samo odgovorilo. Vi, kot slovenski Nemec niste v to poklicani in od nobenega koroškega Slovence naprošeni, da bi tolmačili slovenske ljudske želje.

Za Dobernigom je nastopil proti pravicam slovenskega jezika Dobernigov rojak dr. Oton Knapitsch. Takih psovki še nismo slišali iz ust nemškega politika, kakor jih je všlo temu možu ta večer. Njegova izvajanja in utemeljevanje brezpravnosti slovenščine pri sodiščih so jurista nevredna in uprav diletantstva. Povedal ni sploh ničesar novega. Navedel je § 13. in 14. jezikovne odredbe cesarja Jožefa II. iz leta 1781. in samovoljno tolmačil izraz »landesüblich« tako, da je sodnikom smatrali za »v deželi navadni« (landesüblich) jezik le oni, ki je bil za časa Jožefa II. kot upravni jezik pri sodiščih v navadi. Da se mora ta odredba v tem smislu tolmačiti, potrjuje § 1. novega civilnopravnega reda, ker se jezikovnega vprašanja sploh ne dotika. Kateri jezik pa je bil pri sodiščih za časa Jožefa II. v deželi navaden, dokazujejo zapisniki, ker tedaj baje ni bilo človeka, ki bi bil prevedel zapisnike v češčino. Slovenci tedaj nismo imeli pismenega jezika, ki je le kolobocija »hrvaških, čeških in staroslovenskih drobtin«, ki jih Slovenci sami ne razumejo. Tukaj si je blagovolil dr. Knapitsch nasprotovati Dobernigu, kateri je pokazal poslušalcem strašilo skupnega jugoslovanskega jezika,

ki je za južne Slovane ravno tako možen, kakor je bil za Nemce sedanji nemški pismeni jezik, ki je tudi nadomestil razne nemške dialekte ter dal podlago moči nemškega rodu.

Da pa se § 19. državnega temeljnega zakona, ki proglašja jezikovno enakopravnost vseh avstrijskih narodov, ne sme tolmačiti v smislu čeških in slovenskih zahtev, priča baje ravno navedena odredba Jožefa II. Izza Badenijske vlade se je uvedla pri čeških sodiščih češčina in pri slovenskem sodišču v Ljubljani slovenščina ipso facto protizakonito. »Kar namreč naredi veliki Čeh, v tem ga posnema slovenski palček: če Čeh pljune, pljune tudi mali Slovenec, če začne češki lev tuliti, začne slovenski krokar krokati.« »Anastazij Grün je prinesel nekoč v zbornico pod pazduho celo slovensko literaturo.« »Tudi po Koroškem stegajo »predrzneži« (Frechlinge) svoje prste.« »Proti slovenskemu nadsodišču v Ljubljani nima ničesar, toda Koroška se ne sme raztrgati, ker Slovenci sami tega nočejo; saj po ljudskem štetju nikjer na Koroškem ni čisto slovenskega kraja.« Taki Slovenci, kakor je dr. Knapitsch, ki se vendar prištevajo k trdim Nemcem, seveda ne marajo slovenščine, razven tedaj, kadar je treba slovenskih strank iz Podjune, od katerih se živi omejen odvetnik in ki je splošno znan kot silno drag odvetnik. Če, g. doktor želi, mu navedemo lepe slučaje.

Dr. Knapitsch se zgraža tudi nad slovenskimi odvetniki. Prej je bil samo eden, ki je bil preveliko agilen in je zato moral oditi; prišel je pa drugi. Leta 1901 (ste se zmotili g. doktor!) je pa prišel advokat, ki je hotel z enim udarcem vse priboriti; ker je bil pa preoster, je prejel zato od Körberja zaslužen priimek. »Zdaj pa se je naselil v Celovcu že drugi slovenski odvetnik. In vlada še podpira Slovane; dokaz temu je, da je ministrski predsednik Beck obžaloval, da je imenoval nemški sodnik, ki je postopal čisto postavno, slovenske agitatorje »windisch«; to je vendar izraz, ki je za predrzneže pri nas v navadi.«

Nato je pozival navzoče k neustrašenemu delu za nemški jezik in za odiranje slovenščine in vse Nemce, da »podpirajo nemške uradnike«, zlasti pa nemške poslance, da se za nje zavzemajo. V smislu obeh govornikov se je stavila in sprejela tozadevna resolucija.

Kot tretji je nastopil neizogibni c. kr. profesor dr. Angerer in pobijal Dobernigovo politiko, češ, da s krščansko-socialnimi Nemci ni mogoče paktirati. Nato je pogreval stare bajke o jezuitih, inkvizicijah, se dotaknil Wahrundove afere in sklenil svojo fulminantno govoranco z mislijo, da je med Rimom in napredno mislijo nepremostljiv prepad. Njegov govor je bil umerjen po kopitu vseh njegovih dosedanjih govoranc. Vendar pa Slovanov in Slovencev posebej ni izzival in ni izustil psovki kakor dr. Knapitsch.

Nemško-nacionalna klika je torej govorila. Ne minister, ne državna zbornica, ampak ti-le zagrizeni nemško-nacionalni uradniki hočejo reševati jezikovno vprašanje v Avstriji. Na sodnike, ki so pri nas že itak sami dovolj nemško-nacionalni, hočejo pritiskati, jih pozivljajo naravnost h kršenju državnih temeljnih zakonov, jim obljubujejo zvraven podpora in hočejo udomačiti v svetiščih pravice — krivico.

Govorilo je torej tristo od države plačanih uradnikov; pri nas pa bo govorila množica davkoplačujočega ljudstva. V težkem boju, ki nas čaka, pričakujemo trdne opore pri vseh drugih bratih Slovincih in Slovanih. Na branik proti krivičnemu nasilju!

Parlament ali § 14.?

Dunaj, 4. maja 1908.

Iz komarja delajo slona. Posebno stara židinja »Neue Freie Presse« ne more preboleti, ker sedita v Beckovem ministrstvu dr. Ebenhoch in — horribile dictu — dr. Gessmann. Brezmejno sovraštvo do krščanskih socialcev meša pamet tem ljudem, da kujejo vedne spletke ter ustvarjajo krize iz vsacega najmanjšega povoda. Na Češkem se usaja nemški uradnik ter zavrača češke vloge, ker so ga prezrli pri imenovanjih. Na drugi strani nahujka češki politik poštne uradnike, da nečejo znati nemščine, ker ni postal minister. Časniki raztrobijajo to v svet v povečani obliki in parlamentarna kriza je gotova.

Te razmere so pač nezdružljive. Ali naj res vlada v Avstriji popolna uradniška anarhija? Ali hočejo merodajni krogi mirno gledati, ko si vsaka sitna zgaga v pisarni tolmači narodno ravnopravnost po svoji glavi? Vlada mora varovati svojo avtoriteto ter najti primerna sredstva in pota, da vzdržuje potrebno disciplino med uradniki. Država vendar ne plačuje uradnikov, da bi poljubno vznemirjali prebivalstvo ter napravljali upravi vedne težave in ovire. Zato je pač že zadnji čas, da se reši jezikovno vprašanje, uporaba posameznih jezikov v notranji in zunanji službi. Vprašanje je samo, kako je to mogoče. S tem vprašanjem so si ubijali glave mnogi ministri in politiki, do danes še brez uspeha. Baron Beck je doslej imel mnogo sreče, morda se mu posreči, da reši tudi jezikovno zagonetko.

Danes, v trenutku, ko stojimo pred vprašanjem: »Parlament ali § 14.« je situacija kritična, vendar ne obupna. Stranke morejo s pomočjo vlade najti izhod, ako imajo resno voljo. Mnogo jih je, ki si žele zopet uradniško ministrstvo, ki bi s § 14. rešilo najnujnejša vprašanja. To so ljudje, ki hočejo sploh pokopati vsak parlamentarizem ter uživati medeno življenje v varstvu birokratskega absolutizma. Ravno to pa mora izbistriti pamet Nemcem in Čehom, da napravijo vsaj premirje v deželi.

Kakor je umor gališkega namestnika vsaj za nekaj časa iztrezil rusinske fanatike, tako je nenadna smrt nemškega ministra ublažila nasprotja in osebne mrznje med Čehi in Nemci. Danes ali jutri cesar imenuje novega nemškega ministra, in začasna kriza je zopet poravnana. Ne Čehi, ne Nemci ne morejo prevzeti odgovornosti za posledice, ki bi jih povzročila parlamentarna kriza. Boljša je tudi slaba vlada, nego vlada § 14.

HRVAŠKA.

Banket v slovo vseučiliščnikom.

Dne 4. maja so priredili zagrebški meščani banket v slovo odhajajočim akademikom, katerih število je naraslo na 900. Ta prireditelj je bila ob enem dostojna manifestacija proti zistemu. Govorili so otvoritelj banketa Matič, ki je naglašal, da je sedaj na Hrvaškem mogoče zborovati le še pri vinu, ter pozival mladino, naj vstaja v boju, prepričana, da bo jo meščanstvo podpiralo. Za predsednika je bil izvoljen vseučiliški profesor dr. Lazar Car, ki je govoril navdušeno; nadalje so se oglašili akademik Angelinovič, poslanec Zagorac, dovršeni pravnik Vodwaržka in prof. Šurmin, ki je izjavil, da je revež, da pa mladini vse, kar ima, ter izročil pravniku Vodwaržki 2100 K. To je izzvalo viharo navdušenje in dijaki so vzdignili prof. Šurmina na rame in mu prirejali burne ovacije. Navzoči so takoj začeli dajati nadaljne prispevke in v hipu je bilo nabranih nad 4000 K. Pravnik Perišić je izjavil, da se dijaki ne povrnejo, dokler nista dobila vseučilišče in narod zadoščenja. Govoril je še poslanec dr. An-

te Pevalič, ki je dijaštvo zagotavljal moralne in gnotne podpore vsega naroda. Na koncu se je prečitale došle brzojavke.

AVSTRO - OGRSKA.

Nemški vladarji na Dunaju.

Cesar Franc Jožef in Viljem se snideta 7. t. m. dopoldne v Mödlingu. Dvorni vlak iz Pulja pride v Mödling ob 9. uri 35 minut dopoldne. Naš cesar se pelje iz Schönbrunn v Mödling, kjer pozdravi Viljema v salonskem vozu. Pri sprejemu nemških knezov jutri opoldne ima nemški cesar daljši govor na cesarja Franca Jožefa.

Wahrmundova zadeva.

»Nemška narodna korespondenca« izjavlja, da so se sistrala Wahrmundova predavanja v njegovo obrambo.

Novi zgornjeavstrijski deželni glavar je postal deželni odbornik Ivan Hauser.

Nemci.

Nemški burši iz nemške Češke in iz rajha prirede 16. t. m. v Trebnici vsenemški shod buršov v proslavo 50 letnice ustanovitve nemškega narodnega sveta na Češkem. — Nemškemu sulferajnu je volil rajni solnograški primarij dr. Göttinger 100.000 K.

Ogrski državni zbor

je sklenil, da se ne da na dnevni red Nagyjev predlog o praznovanju obnovitve samostojne Ogrske mesto 11. aprila dne 15. marca.

C. IN KR. ARMADA.

Donavsko brodovje

prične letos prej vaje kakor druga leta. Ladji »Temes« in »Bodrog« in patroljna čolna »A« in »B«, pričneta že 15. t. m. s kombiniranimi vajami.

Pomnožitev italijanskega brodovja.

Naša ljubezniva zaveznica Italija ima zopet novo vojno ladjo. V Genovi so namreč izpustili v morje novo 16.120 tonsko križarico »Amalfi«.

Jesenske vaje graškega armadnega zbora.

Kakor običajno bodo tudi letos v graškem armadnem zboru brigadne in divizijske vaje, ki se končajo z vajami divizija proti diviziji (armada proti deželni bramb) dne 5. septembra. Vaje bodo kolikor mogoče podobne pravi vojski in se vporablja vsa moderna sredstva. Določila za cesarske vaje na Ogrskem o vodstvu, o skrbi za moštvo in o denarnih nagradah so veljavna tudi za graški armadni zbor.

Vojaški dopusti ob žetvi.

Letos nameravajo podeliti vojakom ob žetvi dopuste v velikem obsegu. Posestnike, ki žele, da dobe njihovi sinovi in hlapci dopust ob žetvi, naj vložijo kratko prošnjo na dotično četo (polk, bataljon), pri kateri služi vojak. Najbrže bo pa zadostovala že vajakova prošnja za dopust pri raportu.

PRADE NEMŠKI MINISTER KRAJAN.

Nemška devetorica je predlagala po dolgotrajni seji ministrskemu predsedniku, da žele, naj postane nemški minister krajan Prade, za katerega so se izjavili nemška napredna, nemška agrarna stranka in člani nemško-narodne zveze. Naznanili so tudi Becku, da žele nemški radikalc, naj se razmotriva tudi o Pacherjevem imenovanju. Nemški agrarci so sklenili pred sejo nemške devetorice, da predlagajo, naj postane Prade nemški minister krajan. Včeraj zvečer je bilo izvršeno Pradejevo imenovanje za nemškega ministra krajana dejansko, če tudi še ne formalno. Novi minister se že udeleži slavnosti ob obisku nemških knezov v Schönbrunn. Pradejev vstop v ministrstvo pa pomenja tudi, da se je doseglo popolno sporazumljenje med Nemci in Beckom.

DEMONSTRACIJE DUNAJSKIH ŽIVINOZDRAVNIŠKIH VISOKOŠOLCEV.

Včeraj dopoldne so bile zopet velike demonstracije pred dunajsko živinozdravniško visoko šolo. Dijaki so demonstrirali, zasmehovali vojake in metali nanje smrdeče bombe. Dijake so končno odrinili policisti od zavoda. Popoldne je ukazalo vojno ministrstvo, naj se odstrani vojaštvo in naj se da slušateljem na razpolago dvorana za posvetovanja. Takoj se je vršil dijaški shod, ki se ga je udeležil tudi rektor in profesorji. Rektor je prečital izjavo vojnega in naučnega ministrstva, da se pričnjo o ureditvi razmer pogajanja med ministrstvom. Prihodnje leto postanejo absolvirani slušatelji doktorji. Dijaki so sklenili, da počakajo pet dni in prenehajo z demonstracijami, dokler ne odgovori vlada na interpelacijo o zadevah živinozdravniške visoke šole.

DELAJSKE STAVKE.

V quebeški provinci Severna Amerika stavka 12.000 tekstilnih delavcev. — V Kladnu (Češko) so izključili do torka

6000 rudarjev od dela, ker so praznovali 1. majnik. — Pri mednarodni transportni družbi na Dunaju stavka 300 uslužbencev.

NAČRT VOLIVNE REFORME ZA DALMACIJO.

»Prava Crvena Hrvatska« piše: Prečitali smo načrt, a nam ne ugaja, ker hoče vzdržati stare krivice. Razmerje volivcev bi moralo biti vsaj aproksimativno enako. Zakaj ima v kuriji velikih obdačencev Zadar, ki šteje 30.000 manj prebivalcev nego Spljet, tri poslance, Spljet pa dva? Zakaj naj ima dubrovniški okraj, ki ima v primeri z Zadrom tretjino in v primeri s Spljetom četrtino prebivalcev, svojega poslanca, in zakaj bi naj imel Kotor, ki ima v primeri z Dubrovnikom polovico prebivalstva, tudi svojega poslanca? V kuriji mest se zopet godi krivica Spljetu, in še večja vsem mestom, ko dobi Makarska poslanca, dasi šteje le 1805 prebivalcev. Tretja kurija zunanjih občin je še precej dobro razdeljena; vsaj razlika v glasovih ni tako velika, kakor v drugih kurijah. Da se trgovinskih zbornic ni štel kot činiteljev pri volitvah, je prav, vendar so že mnogi izrazili željo, da bi bilo dobro, če bi trgovina, pomorstvo in obrt imeli svoje zastopnike.

KNEZ KRIVOPRISEŽNIK.

Preiskava proti bivšemu zaupniku nemškega cesarja Viljema spravlja na dan vedno lepše stvari. Zdaj preiskujejo Riedlovo izpoved, po kateri ga je knez v svojem stanovanju zvodil nekemu staremu gospodu. Nadalje so dognali, da ima Eulenburg štiri »prijatelje« visokega stanu v Berlinu in v Rimu.

RUSIJA.

Ruska gosudarstvenna дума je rešila v seji dne 5. t. m. 16 manjših zakonski načrtov.

BOJI OB AFGANISTANSKI MEJI.

Afgančani so izgubili v bojih dne 4. t. m. 60 mož. Granata je ubila tri mullahe. Ob severno-zahodni meji mobilizirajo Angleži proti Afganičanom 81 bataljonov, 15 eskadronov in štiri topove.

Najnovejša politična poročila.

(Posebna poročila »Slovincu«.)

Priklopljenje Bosne k Avstriji?

Mostar, 6. maja. Tukajšnje srbsko glasilo »Narod« priobčuje uvodni članek pod naslovom »Kritični čas«. Izvaja med drugim sledeče: »Za Bosno in Hercegovino so napočili kritični časi; ne gre namreč samo za to, da se Burian nadomesti z drugo osebo, temveč postavilo se je zopet na dnevni red vprašanje, o aneksiji Bosne, ki se bo še tekom tega leta rešilo. Obiska Bülowa v Italiji in Aehrenthala v Budimpešti sta imela oba isti namen: prvi je imel za aneksijo pridobiti Italijo, drugi Ogrce. Zdi se, da sta oba dosegla svoj cilj. Le glede na način priklopite so mnenja seveda zelo različna. Ogrska zahteva, da se Bosna in Hercegovina združita s Hrvaško, Slavonsko in Dalmacijo ter tako tvorita del Štefanove krone. Avstrija želi, da se Bosna priklopi Dalmaciji in z njo vred pošilja zastopnike v državni zbor. Je pa še tretja misel: Bosna in Dalmacija naj tvorita posebno državno ozemlje, ki bo v istem razmerju do Avstro-Ogrske, kakor Alzacija-Lotaringija nasproti nemški zvezni državi. Na vsak način se pripravlja v Bosni usodni preobrat.«

Vzroki angleško-afganskega konflikta.

London, 6. maja. Do nedavno je Afganistan bil sporna država med Angleško in Rusijo. Obe državi sta se ondikotali za svoj vpliv in prevlado. V angleško-ruski pogodbi od l. 1907 pa se je glede na Afganistan sledeče sklenilo: Angleška ne sme afganske države zasesti in priklopiti Indiji. Nasprotno pa sme Rusija pogajati se z afganistanskim emirjem samo potom Anglije in ne sme pošiljati nobenih poslanstev v Kabul. Slednja določba peče afganskega emirja Abibullaha in zato podpira gibanje mullahov proti Angliji. Naloga angleškega generala Willkoxa proti 20.000 Afgancem, ki so prekoračili mejo in napadajo posamezna mesta, je težavna; je pa čisto brez dvoma, da bodo Afganci pobiti. Do konflikta z Rusijo na noben način ne pride.

Štrajk kolonov v Parmi.

Rim, 6. maja. Štrajk kmečkih delavcev in kolonov v parmski provinci traja dalje. V sindikatih združeni kmečki posli so posestnikom napovedali boj na nož. Delavci pretijo vsakomur, ki bi se upal pomagati kmečkim posestnikom, da ga zakoljejo. Živina v hlevih po cele dni strada. Pred vsakim hlevom so postavljene štrajkovske straže, da preprečijo, da bi kdo šel živino nakrmit. Ko je nekaj mož to vendar poizkusilo, je nastal divji boj. Nebroj ranjencev je ležalo na tleh. Zlasti »sodruginj« so bile divje; s palica-

mi in noži oborožene so se kakor hijene vrgle na vojaštvo in straže. Posestniki, spremljani od močnih vojaških straž, so morali sami gnati živino na pašo. Vlake, ki vozijo delavce od drugod, sprejmejo štrajkovci s kamni. Vojaštvo je nebroj ljudi zaprlo.

Katoličani.

Genova, 6. maja. Tu zborujejo katoliški občinski in deželni svetovavci iz cele Italije. Navzočih je 300 delegatov. Glavna točka je verski poduk v ljudskih šolah. Sklenila se je tozadevna resolucija.

Občinski svet ljubljanski

je imel včeraj sejo, pri kateri se je sledeče obravnavalo: Župan pozdravi novoizvoljene občinske svetovavce. Meni, da ne bodo našli hvalečnosti, temveč ostre kritike od strani, ki ni naklonjena občinski upravi in stranki, kateri pripadajo. Kritika bo prišla ravno od strani, ki, kakor se ravno zdaj kaže, ničesar pozitivnega ni dosegla. Zgodovina bo o občinskem svetu ljubljanskem pravičnejše sodila. Župan se zahvali občinskim svetovavcem, ki niso več izvoljeni. Spominja se rodoljuba in dobrotnika, rajnega F. Kollmanna.

Deželni šolski svet.

Namesto Bleiweisa se izvoli v deželni šolski svet dr. Ivan Tavčar. Pri tej priliki izvaja dr. Triller: Mestni šolski svet je postavil terno za imenovanje ravnatelja, oziroma njega namestnika na 2. deški šoli. Deželni šolski svet v svoji sedanji sestavi je šel preko tega na dnevni red in imenoval osebo, katere mestni šolski svet sam po resnem prevdanku ni spoznal za primerno. Postopanje deželnega šolskega sveta je protiparlamentarno in netaktno. Naproša župana, naj naroči dr. Tavčarju, da energično dá duška tozadevnemu skrajnemu ogorčenju mestnega sveta. Se sprejme.

Podžupan in odseki.

Za podžupana se izvoli dr. K. Bleiweis-Trsteniški.

Stalni odseki se sledeče sestavijo:

Magistratni odsek: Dr. Karol Bleiweis, Hanuš, Lenče, Plantan, Šubic.

Personalno-pravni odsek: Majaron, načelnik, Triller, Mayer, Oražen, Plantan, Milohnoja, Tavčar.

Finančni odsek: Milohnoja, Knez, načelnik, Lenče, Mally, Meglič, Sajovic, Triller.

Stavbni odsek: Hanuš, načelnik, Šubic, Lenček, Pavšek, Trnkoczy, Turk, Velkavrh.

Odsek za uboge: Bergant, Franchetti, Kozak, Predovič, Ušeničnik.

Policijski odsek: K. Bleiweis, načelnik, Oražen, Bergant, Franchetti, Turk, Vidmar, Lenček.

Šolski odsek: Šubic, Dimnik, načelnik, Franchetti, Kozak, Sajovic, Likozar, Trnkoczy.

Olepšava mesta: Mally, načelnik, Mayer, Bergant, Dimnik, Majaron, Šubic, Velkavrh.

V obrtni odsek se izvolijo: Franchetti, Turk, Vidmar, v draginski: Dimnik, Meglič; v kanalizačni: Bleiweis, Turk, Ušeničnik; v regulacijski: Likozar, Turk; v klavnično ravnanje: Bleiweis; v kuratorij vodovoda: Bleiweis, Triller; v direktorij elektrarne: Pavšek; v naborni odsek: Franchetti, Povše, Turk; zastopnik mesta v odboru »Zveze za ptujski promet«: Oražen.

Mestna hranilnica.

Namesto Fr. Kollmanna se iz vrste občanov pošlje v upravni odsek »Mestne hranilnice« g. Anton Svetek, ki vodi provizorično pisarniško ravnateljstvo. Oražen dostavi dodatni predlog: Pozivlja g. župana, da z ozirom na govorice in kritike tudi od strani narodno-naprednega tabora, v eni prihodnji seji predlaga navsvete glede imenovanja definitivnega ravnatelja v »Mestni hranilnici«. Hribar opomni, da tega ne more izvršiti, ker on kot župan nima nobene ingerence v tem oziru. Šubic je proti predlogu Oražnovem. in sicer iz finančnih razlogov. »Mestna hranilnica« ni v takem denarnem stanju, da bi mogla primerno plačati stalnega ravnatelja. Meglič se čudi Šubicu. Štedili bomo tedaj, ko bomo imeli pravega ravnatelja in ne samo provizoričnega. Poročevalec Triller se tudi ne more pridružiti izvajanjem Šubičevem. »Mestna hranilnica« absolutno rabi pravnikar in finančnika za ravnatelja. Njen aparat je okoren v marsikaterem oziru, posebno kar se tiče pregleda črez svetovni denarni trg. Končno se Svetek izvoli kot zastopnik občanov v upravni odsek, sprejme se pa tudi predlog Oražnov. Za snujoči se zavod za pospeševanje obrti na krajskem se dovoli ustanovni prispevek 3000 K, ki se izplača leta 1909., od leta 1909. naprej pa redni letni prispevek 1000 K.

Cesarjev jubilej.

Glede na poklonitveni spreved ob jubilejskem letu cesarjevem prebere referent županovo pismo, kjer gospod župan izvaja, da je odklonil častno članstvo v tozadevnem centralnem odboru. Od spreveda bodo samo Dunajčani imeli korist, pokazali so pa Dunajčani še nedavno sovražnost do Slovanov. Ljubljana bo sama primerno proslavila cesarjevo vladarsko 60-letnico čisto v smislu cesarjevem z dobrodelnimi napravami, ne pa s stafažnim sprevedom. Zato mestni občinski svet ne dovoli prispevka.

Slovensko gledališče.

Nato se prične razprava o »Dramatičnem društvu«. Predlaga se sledeče: Vse vodstvo gledališča se izroči ravnatelju. Ravnatelju se iz mestne blagajne v mesečnih naprejšnjih obrokih določi plača 7.200 K. V odbor »Dramatičnega društva« se izvolita dva delegata mestne občine s pravico veta, kadar odbor »Dramatičnega društva« v škodo društva in gledališča dovoljuje izdatke, ki spravijo v nevarnost proračunsko ravnotežje. Ravnatelja imenuje občinski svet na terno-predlog »Dramatičnega društva«. Ravnatelj ima izključno pravico glede najemanja in odpuščenja gledališkega osebja. Odbor »Dramatičnega društva« bo ravnatelju le posvetovavna korporacija. Ravnatelj mora biti Slovenec, pisatelj in več tehniškemu vodstvu. Služba se razpiše tekom 14 dni. Služba je provizorična. Velja trimesečna odpoved. — Bleiweis brani »Dramatično društvo« zaradi dolga. Dolg se je moral napraviti, ker je izostala deželna podpora. Nadalje predlaga, da bi se določilo, da bo di ravnatelj pač v prvi vrsti Slovenec, če pa Slovanca ne bo, naj se vzame kakega brata Slovana. Hribar opomni, da bo glavna naloga ravnateljeva vzgojiti domači igralski in podpirati domači pisateljski naraščaj. Končno pade Bleiweisov predlog. Bleiweis je tudi proti trimesečni odpovedi. Triller meni, da je to varnostna klavzula, kajti, bogve kaj ukrene novi deželni odbor glede na gledališče. Mogoče ga repartira med »Dramatično društvo« in »Krščansko-socialno zvezo«. Bleiweis odvrne, da je »Dramatično društvo« za bodočo sezono že črno na belem od starega deželnega odbora dobilo dovoljenje za tri večere na teden. (Triller: Deželni odbor je tako ukrenil, deželni zbor bo pa obrnil.) Nato se sprejmo predlogi poročevavčevi neizpremenjeni.

Ob št. Jakobskem mostu.

Sklenijo se nato nekatere manjše stavbne zadeve. Med drugim se sklene opustiti zgradbo dolgega obmejnega zidovja pri št. Jakobskem mostu, ker bi to stalo blizu 700.000 K in se določi, da se zgradi obzidje v manjšem obsegu.

Ivan Hribarjevo šetališče.

Franchetti stavi samostojni predlog glede na imena cest in šetališč v Tivoliju. Imenovala naj bi se sledeče: Lattermanov drevored, Jubilejni drevored, Športni drevored, Podturnski drevored, Grečni drevored, Podturnski drevored, Vožni drevored, Grajski drevored, Šišenski drevored, Prečni drevored, Cvetlična pot, Ivan Hribarjevo šetališče, Planinska pot, Kadilnikovo šetališče, Razgledno šetališče, Spodnjerožniško šetališče, Strma pot. — Predlog se odstopi olepševalnemu odseku. Na predlog Kneza se sklene takojimenovani »salet« v Tivoliju prodati Kendi.

Pometanje ulic.

Franchetti interpelira, zakaj se ulice tako pozno pometajo. Župan odvrne, da se poleti začno pometati že ob 4. uri zjutraj. Kar se pa tiče Dunajske ceste, kjer pometachi snažijo ulice baje še ob 8. in celo 9. uri dopoldne, se bo župan informiral. — Nato sledi tajna seja.

Dnevne novice.

+ **Liberalni mimikry** so vsi iz sebe vsled impozantnega nastopa naših mladeničev telovadcev. Ker ne morejo drugega, zabavljajo po stari svoji navadi. Lepe uniforme, veliko število, brezskrben pohod po mestu, naša, krasno uspeša javna telovadba, to vse peče naše »Sokole«. Zlasti pa jih boli uniforma naših telovadcev, ki je sicer slična po kroju sokolski, po ubranosti barv pa isto zelo presega. Pa mislimo, da ne toliko uniforma, temveč krepe, ponosne postave naših mladeničev, to jim ne da spati. V sinočnjem »Narodu« se je oglašil murček, ker so mu naši fantje pohodili travico. To se bo zgodilo še večkrat in še večkrat bo imel priliko zacviliti. Letos v Škofji Loki na primer. »Narodu« ne ugaja pohod telovadcev k maši v frančiškansko cerkev. Ni mu všeč, ker ni načelnik pred frančiškanskimi stopnicami poveljeval »levo v bok!«, »pozor!« in se niso čete mladeničev pripognile proti balkonu kresije, kjer je stal v svoji mogoč-

nosti predsednik ljubljanskega »Sokola« dr. Murnik. Ni pač taka navada pri nas. Mimikry pri »Narodu« svetujejo tudi, da bi si omislili naši telovadci rujave hlače. Mi pa jim svetujemo, da naj skrbe, da ne bodo njihove postale rumene.

+ **Kranjski deželni odbor** je brzojavno izrekel češkemu deželnemu odboru svoje sožalje ob smrti češkega deželnega odbornika dr. Herolda.

+ **Idrijsko mestno gospodarstvo.** Čujemo, da je deželni odbor ukrenil odločne korake proti idrijskemu županstvu zaradi gospodarstva z mestnim premoženjem. Županstvo se ni oziralo že na odloke prejšnjega deželnega odbora in je gospodarilo po svoje dalje. Gotovo je v interesu idrijskega mesta, če se tudi tukaj naredi energično red.

— **Vodovod v Preski** se začne v kratkem graditi. Gradba je poverjena gospodu Ivanu Ogrinu, stavbinskemu mojstru v Ljubljani.

+ **Melioracije planin** se bodo kmalu začele izvrševati v velikem obsegu s pomočjo države in dežele. Najprej se bodo zboljšale Jezerska planina na južni strani Krvavca v pogorju Košutna - Grintovec, dalje planina Kovce vzhodno od Ljubelja pod Košuto, planina Vogel južno od Bohinjskega jezera in Velo polje v Triglavskem pogorju. Vlada je že izdelala načrte, ki bodo predloženi deželnemu zboru v določitev deželnega prispevka.

+ **Krščansko-socialno delo na Goriškem.** V nedeljo je bilo na Goriškem osem shodov in predavanj. V Šmartnem v Brdih se je ustanovila kmečka hranilnica in posojilnica. Za tem je bil ondaj ustanovni shod »Katol. slov. izobr. društva«. Govoril je č. g. dr. Pavlica. — V Rihembergu je bil ustanovni občni zbor »Katol. slov. izobraževalnega društva«. Vpisalo se je nad 60 članov. Govoril je dr. Dermastia. — V Grgarju je bil ustanovni občni zbor novega »Katol. slov. izobr. društva«. Govoril je dr. Breclj. — Zvečer ob 8. uri je priredilo izobraževalno društvo »Soča« pri Sv. Luciji poučno predavanje: Potovanje po svetu s skioptičnimi slikami. Predaval je dr. Capuder. Poslušalcev je bilo polno. V Podmelcu je v ondotnem »Katol. slov. izobraževalnem društvu« predaval ondotni č. g. kaplan Sedej. — V nedeljo popoldne je bil v Podbrdu ustanovni občni zbor »Katol. slov. izobr. društva«. Govorila sta jurist Kemperle in Fr. Kremžar. Zanimanje za društvo je veliko. — V Cerknem se je v nedeljo dopoldne ustanovila prva živinorejska zadruga na Goriškem. Govoril je Premrou in poslanec Kosmač. — V nedeljo popoldne je bil shod cerkliškega »Kmečke zveze« v Započci. Govoril je predsednik K. Z. Tavčar, dekan dr. Knavs, Premrou in Kosmač. — Lep dan je bil torej 3. maj za našo ljudsko organizacijo na Goriškem. Bog blagoslovi to delo!

— **Češki naravoslovci in zdravniki** prirede svoj četrti sestanek o Binkoštih od 6.—10. junija v Pragi. Ker je shod velikega pomena ne samo za znanstvo, ampak tudi za kulturno zблиžanje Slovanov, se prosijo g. slovenski zdravniki in naravoslovci, naj se ga udeleže v kolikor mogoče velikem številu. Udeleženci bodo lahko ogledali zajedno jubilejno razstavo. Oglase sprejema g. dr. E. Šlajmer v Ljubljani. Splošna organizacija zdravnikov na Kranjskem.

— **Soproga metliškega župana umrla.** Iz Metlike se nam piše: V ponedeljek na sv. Florijana dan, 4. maja, umrla je na srčni kapi gospa Jožefa Jutraš rojena Pirnat, žena tukajšnjega župana g. Franc Jutraša. Rojena je bila l. 1839 v Soteski.

— **Vinarski in kletarski tečaj.** V torek, dne 19. t. m., priredi c. kr. vinarski nadzornik B. Skalicky v Podbrdih pri Št. Vidu na Vipavskem teoretičen in praktičen pouk, in sicer najprvo »o obrambi proti peronospori« in potem »o filtriranju in čiščenju vin in o ravnanju z vinom, ki je nastavljeno (načeto)«. Pri tej priliki bo praktično razkazoval najnovejše stroje za pokončavanje peronospore, kakor tudi nov, velik azbestni filter. Po predavanju se bo vršila poskušnja vin iz državne kleti v Podbrdih, pridelek državne trtnice na Slapu iz leta 1907. Želeti bi bilo obilne udeležbe od strani večjih posestnikov, gostilničarjev, vinskih trgovcev itd.

— **Zveza Trsta z Benetkami.** Od 9. maja nadalje bodo vozili Lloydovi parniki trikrat na teden med Trstom in Benetkami. Iz Trsta se odpelje parnik opolnoči ob sobotah, ponedeljkah in četrtek, povrne se pa vsako nedeljo, torek in petek opolnoči.

— **Novi »Lloydov« parnik »Praga«** so izpustili dne 5. t. m. v morje. Namenjen je za službo na Levantu.

— **Vojak ponesrečil.** Iz Bovca poročajo: Dne 1. maja ponesrečil se je vojak Humar, službujoč na trdnjavi, doma iz Banšič pri Kanalu. Nabiral je drva nad trdnjavo, ko prileti kamen ter ga zadene na teme. Bil je na licu mesta mrtev. Služboval je šele prvo leto.

— **Smrtna kosa.** V Solkanu je umrl nagle smrti v nedeljo popoldne g. Jos. pl. Batistič, tamkajšnji trgovec, star 29 let. Pripeljal se je bil s potovanja v Solkan, na kar je tožil, da mu je slabo; čez kratek čas je bil mrtev. V Kajiri je umrl g. Jos. Furlani, sin g. Furlanija, višjega poštnega kontrolorja v pokoju v Gorici.

— **Pogorela** je hiša z gospodarskim poslopjem posestniku Jožefu Setina na Griču v Zbiljah, občina Medvode, preteklo nedeljo (3. maja), zjutraj okoli 1. ure po polnoči. Fantje so zagledali od ognja žareče nebo, društveni trobentar, ki je bil tudi med fanti, otrobenta gasilce naglo na noge, drugi pripeljejo voz z gasilnim orodjem pred Bengarjevo hišo, kjer dobodo enega konja, drugega pri Tršanovih in tretjega pri Dolinarju. Ni minulo pol ure, ko so dospeli gasilci s svojim podnačelnikom Jožefom Lavtizarjem na gorišče v Zbilje. Rešili so v gorečem poslopju starega moža Lorenca in nekaj premakljivega blaga. Naj bi bili došli gasilci le nekaj minut pozneje, pogorel bi bil najprvo bližnji sosed Lovro Korbič, ki ima svoje poslopje pičlih šest metrov proč od pogorelca, potem pa še večina vasi Zbilje pod gričem. Gasilci so delali razumno in z vso svojo skušnjo močjo. Zbilčanje so se jim čudili, kako so mogli dobiti po ceveh vodo, ki se je nahajala čez 40 metrov nižje po vodnjakih. Gasilcem so pomagale pri brizgalnici tudi Zbilčanke. Ker je bilo preobilo napornega dela, se je pa tam gasilno orodje malo pokvarilo. Kako da se je zapalilo, je uganka. Pogorelec je bil zavarovan pri graški vzajemni požarni družbi.

— **Zaradi bajonetov v Zagrebu** je v seji zagrebskega občinskega sveta dne 4. t. m. interpeliral svetnik Hrustič, ki je izvajal, da hodijo okrog mirnih meščanov neprestano orožniki z nasajenimi bajoneti, kakor da bi bilo v mestu proglašeno obsedno stanje, dasi se do sedaj ni motilo reda in mira. Vpraša nadžupana, kdaj orožništvo zapusti mesto. Stroške za vzdrževanje orožnikov naj tripijo činitelji, ki so jih pozvali. Tudi želi govornik, da bi se redarji uljudnejše in dostojnejše obnašali proti občinstvu, kakor se je to godilo pri zadnjih demonstracijah. Nadžupan pl. Čuvaj je na to odgovoril, da danes ne more reči, kdaj orožniki odidejo. Zaradi prepovedi meščanskega shoda, zavoljo penzioniranja prof. Šurmina, naj se vložijo rekurzi.

— **Smrt vsled stave.** V okolici Loža je kmečki fant Peter Modic za stavo v gostilni Blaža Paveliča spil liter žganja. Ko je žganje izpil, se je mrtev zgrudil.

— **S hrvatskega gledališča.** Hrvatsko Pravo« poroča, da je zaslužni hrvatski igralec, Dragotin Freudenreich zopet angažiran na narodnem gledališču v Zagrebu.

— **Tiskarna v Sinju.** Dalmatinski pravaši ustanovijo v Sinju tiskarno, v kateri bodo izdajali lokalni list.

Stajerske novice.

— **Zborovanje S. K. Z. na Belo nedeljo.** Dobili smo še sledeča poročila: Zibika. Za Zibiko in okolico je nujno potrebna kmetijska podružnica, katere bi se kmetije z veseljem oprijeli. Uvede naj se starostno zavarovanje za delavce in posestnike, kar bi našim kmetom mnogo pomagalo, ker bi delavce, ki bi bil preskrbljen za starost, rajši delal na domači grudi, dočim nam sedaj tako primanjkuje delavcev. — Prosimo torej gospode poslance, naj uvažujejo te naše želje. Zborovanje se je zaključilo z željo, da kedaj skoraj priredi S. K. Z. v Zibiki shod. — **Mozirje.** Tudi pri nas se je zbralo 50 zaupnikov, ki so odločno obsojali protinarodno in protikmečko delovanje Narodne stranke in njenih poslancev. G. Škuba je razložil zbranim škodljive posledice trgovinske pogodbe s Srbijo, posebno za Savinjsko dolino bi bil to hud udarec. Zato naj skrbijo naši poslanci za to, da se ta škodljiva pogodba ne uveljavi. — **Sv. Križ na Murskem polju.** Zaupni sestanek zaupnikov je lepo izpadel. Zbralo se je mnogo vrlih Muroplancev, ki so odločno protestirali proti trgovinski pogodbi s Srbijo, ki bi tudi nam Muroplancem mnogo škodovala. — **Sv. Kungota na Pohorju.** Dne 26. aprila se je zbralo dvajset kmetov v posojilniških prostorih. Odpravali so nastop naših poslancev za ljudske zahteve v parlamentu, posebno pa jih prosijo, da delajo na to z vsemi močmi, da se tako škodljiva trgovinska pogodba s Srbijo ne uveljavi. — Zaupni sestanki so se vršili tudi v Trbovljah, kjer je bilo navzočih 41 posestnikov, na Vranskem. Povsod so zbrani zaupniki sklenili protest proti trgovinski pogodbi s Srbijo. Ta zborovanja kažejo, da koraka »Slovenska kmečka zveza« v znamenju napredka.

— **Predržno tatvino** je izvršil nek neznanec v Mariboru. Ko se je učiteljski Henrik Gödel vabil 5. t. m. vanje na ko-

lesu, se mu je približal nek neznan, dobro opravljen mož in ga prosil, da mu dovoli, da se nekoliko pelje na kolesu. Gödl mu je dovolil. Neznanec se je začetkoma delal, da ne zna voziti, ko pa se je nekoliko oddaljil, je vedno hitreje vozil in nazadnje zginit s kolesom. Gödl ima škodo 240 kron.

— **Deček rešil življenje.** Dne 4. t. m. se je igral dve in pol letni deček postaje načelnika v Hočjem poleg postaje v bližini mimotekečega potoka. Naenkrat pa je padel otrok v potok ter zginit v vodi. V bližini se je nahajal sin mariborskega trgovca, Amand Lorber, učenec tretjega razreda na realki, ter skočil za otrokom v vodo in ga tako rešil gotove smrti.

— **Samoumor bivšega gostilničarja.** V Dravski ulici v Mariboru si je končal življenje s samokresom 3. t. m. raznašalec časopisov Štefan Krištof. Bil je na mestu mrtev. Kot vzrok navaja v pismu neozdravljivo bolezen. Krištof je bil svoje dni posestnik in gostilničar v Frajhamu. Prišel je iz Gradca v Maribor na obisk k svojim sorodnikom.

— **V čakalnici umrla.** Dne 4. t. m. je prispela na mariborski kolodvor v spremstvu svojega moža 38 let stara Terezija Kollob. Bila je nevarno bolna ter jo je hotel mož spraviti v bolnišnico. V kolodvorski čakalnici je pa nanaglomala umrla.

— **Goljufiga.** Ko so izplačevali mesečni zaslužek pri postajni blagajni v Mariboru, se je zgodilo več goljufig. Postajni blagajnik, ki je šele malo časa tu in ne pozna ljudi, je izplačal nekemu železniškemu uslužbencu, ki se mu je predstavil za sprevednika Konrada Štrukelj, vsoto v znesku 41 K 42 h. Uro pozneje pa je prišel k blagajni pravi Štrukelj po svoj zaslužek. — Dne 2. t. m. popoldne je prišla k postajnemu blagajniku neka 12letna deklica z listom, na katerem je bil podpisan zavirač Feliks Verzela, ter je prosila, da se zaslužek izplača donatalki lista. Blagajnik je dal deklici v zaprti kuverti 114 K 19 h. Sedaj se je doznalo, da Verzela ni prejel svojega zaslužka in da se je tudi v tem slučaju izvršila goljufiga.

— **Umrl** je 4. t. m. nanaglomala v Ptuj sodni oficijal Franc Czerny, zadet od kapi. — Pri Sv. Trojici v Slov. Goricah je umrla 2. t. m. posestnica Margareta Jančič, stara 88 let.

— **Predaval** bo v četrtek, dne 7. t. m., ob 5. uri popoldne potovalni učitelj Goričan v Slov. Bistrici o sadjereji.

— **Samoumor.** V samomorilnem namenu je skočil v Dravo 51letni gostilničar Blümel v Studenicah. Že lansko jesen je poskušal izvršiti samoumor ter si je zadal s samokresom tri rane v prsa, ki pa niso bile smrtne. Truplo je potegnil iz Drave ribji paznik Papež iz Studenic.

— **Nezgoda.** Konja sta se splašala gozdnemu oskrbniku Friedl-nu pri grofu Schönbornu, ko se je peljal iz Frajhama proti Slivnici. Oskrbnik je padel z voza ter si zlomil nogo, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

— **Orožništvo** je pred nekaj dnevi naznanilo občinskega predstojnika Pastirja v Gorenjem Dupleku, da je kradel seno.

— **Otrok utonil.** Dne 2. t. m. je imela Antonija-Cel iz Gorenjega Borčija posel v hiši; njen triletni sinček se je med tem igral pred hišo. Ko ni pazila nanj, je otrok padel na dvorišču v jamo, ki je bila napolnjena z vodo, in utonil.

— **Pretep in pboj.** Pretečeno nedeljo so se sprli fantje na cesti proti Gorenjem Hočju. Posestnikov sin Karol Pehak iz Spodnjega Hočja jih je miril, a ker je videl, da nič ne pomaga, se je odstranil od družbe. Komaj pa je bil dvajset korakov od družbe, priteče za njim viničarjev sin Sluga iz Pivole ter mu, ne da bi izustil kako besedo, zasadi nož v hrbet. Pehak se je branil ter vrgel napadalca na tla. Ko pa je videl, da gre Slugi njegov brat na pomoč, je začel bežati. Sluga je nato grozil tudi drugim z nožem. Pehaka so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Ljubljanske novice.

— **Ij Nemški cesar in cesarica** se peljeta danes zvečer skozi Ljubljano. Progo Pulj-Dunaj strogo zastraži orožništvo, kakor je to navada, kadar se vozijo vladarji po železnici. Cesarjeva ladja »Hohenzollern« dojde danes z nemškim cesarjem in cesarico v Pulj, kjer čaka že od 3. t. m. pruski dvorni vlak. Viljem ostane v Pulju samo 20 minut. Pozdravi ga v cesarjevem imenu tržaški namestnik knez Hohenlohe. Pruski posebni vlak so si ogledali v Pulju železniški tehniki, ki ga opisujejo za mojstrsko delo. Tehniške priprave: dvakratne zaviralnice, razsvetljava, elektriške zveze in signalni aparati bodo povzročile težave pri delitvi in združitvi vlaka na Krasu in na Severniku. Nemški cesar je namreč nepotrpežljiv in zato bodo morali sestavljati vlak tako, da ne bo pretresen. Ker je za eno lokomotivo vlak pretežak, ga

prvič razdele v Divači, kjer Viljem večerja. V Divačo pride vlak približno ob 8. zvečer. Drugič razdele vlak v Mürzuschlagu in ga zopet združijo v Gloggnitzu, kjer pozdravi nemški poslanik svojega vladarja. — Na Zidanem mostu čaka na dvorni vlak graški obratni ravnatelj, cesarski svetnik Killer in ga spremlja potem do Mürzuschlaga. Ker ima dvorni vlak prednost pred drugimi vlaki, bodo danes zvečer in ponoči gotovo znatne zamude na južni železnici.

— **Ij Zaradi nemškega cesarja**, ki potuje danes zvečer skozi Ljubljano, so izdane stroge varnostne odredbe. Od 5. ure zjutraj stojita pri vsaki železniški stražnici po dva orožnika.

— **Ij Ljubljanski župan** je naznanil deželnemu glavarju, da se ne udeleži akcije za jubilejski sprevod na Dunaju, in da neče delati štafaže Dunajčanom. Pri tem je čisto pozabil na akcijo za tujski promet. Kako so bili kranjski gostilničarji sprejeti na Dunaju! Hribar ne mara, da bi se tudi Kranjci izkazali na Dunaju. Čujemo pa, da je bil Hribar izpočetka jako navdušen za ta izprevod, potem se je pa naenkrat premislil. Prej bi bil za to, da mestna občina mnogo žrtvuje, zdaj pa, ko bi se Ljubljani lahko zastopj peljali na Dunaj, je pa nasproten. Sicer pa — vsak po svoje!

— **Ij Stavbena pisarna za osuševanje barja** je nastanjena v Staretovi hiši v Sodnijskih ulicah, II. nadstropje.

— **Ij V brambovski vojašnici** so nujno potrebne poprave, ker so stranišča v strašno slabem stanju. Deželni odbor je sklenil, da se nujna popravila takoj izvrše. Stala bodo čez 13.000 K.

— **Ij Promenadni koncert vojaške godbe** bo od jutri naprej vsak četrtek od 6. do 7. ure popoldne v Zvezdi.

— **Ij Graški župan dr. Grafi** se je predvčerajšnjem potujoč skozi Ljubljano, mudil nekaj časa tu in si pri tej priliki ogledal ljubljanski Grad (!) in na magistratu mestno dvorano.

— **Ij Občni zbor gremija trgovcev**, napovedan za včeraj popoldne, se zbog pičle udeležbe ni mogel vršiti.

— **Ij Občni zbor »Podpornega društva delavcev in delavk ljubljanske tobačne tvornice«** se je vršil dne 5. maja v prostorih S. K. S. Z. Vodil ga je načelnik Alojzij Čatar. Iz načelnikovega poročila posnemamo, da je imelo društvo pet shodov, 6 velikih sestankov in 12 odborovih sej. Letos so pa bili trije sestanki in pet odborovih sej. Iz poročila blagajnika Ogriča povzamemo, da ima društvo 4509 K 31 y. premoženja. Bolniške podpore je izplačalo društvo 7205 K. Društvo ima 1597 članic in članov. Poročila so se odobrila. — Deželni odbornik dr. Lampe izraža svoje veselje, da je društvo tako močno; močno pa je, ker je osnovano na edino pravi podlagi, na kakoršni bi morala biti organizirana vsa strokovna društva. Govornik obširno razlaga ustrojstvo in pomen strokovnih društev, ki naj združujejo vse delavce iste stroke, brez ozira na politično in versko prepričanje. V strokovna društva se ne sme zanašati politika. Strokovno društvo, ki se poda v politiko, nosi že kal razpada v sebi. V političkih društvih pa so lahko združeni delavci najrazličnejših strok, da delujejo v njih na izvršitev teženj političnih strank. Govornik priporoča, naj društveniki mislijo na bodočnost svojega društva s tem, da skrbijo za krepko blagajno. Delajo naj na to, da pristopijo organizaciji tudi oni, ki stoje sedaj še izven iste. Govornik zaključuje z željo, da bi se poštena delavska zavest vedno bolj ugloabila in iz delavskega stanu se prenovila, izboljšala človeška družba. V odbor so bili izvoljeni: Načelnik Alojzij Čatar, nadalje Jožef Savenz, Jožef Ogrič, Fr. Bučar, Ivan Zajc, Ivanka Kocmur, Ivanka Nartnik, Katarina Kocmur, Ivanka Kosec, Nežika Fabjan. Nadzorniki so: Anton Svetek, Ivan Vrhovec, Matija Golobič, Marija Kosec, Helena Kopriva, Namestniki so: Ivan Žnideršič, Apolonija Bahar, Valentin Sever in Jakob Drašler.

— **Ij Bivši reklamni Nučič**, ki je pobegnil v Ameriko, je sedaj ondaj — kuhinjski šef. Amerikanci morajo imeti dobre želodce.

— **Ij Nadležen Amerikanec.** Včeraj zvečer je prišel v stolno cerkev iz Amerike se povrnivši 28letni dninar Miha Hribar iz Savine pri Kamniku, ter od klopi do klopi ponujal vernikom svoj rožni venec v poljubovanje. Ker je bil preveč nadležen, so poklicali policijskega stražnika, ki je Hribarja odpeljal v zapor.

— **Ij Čokovo vodo** bo g. Hodscher dal preiskati od zdravniških kapacitet v večjih mestih, tako v Bruslju, Parizu, Dunaju, vsled dosedanjih številnih zahval oseb, ki so rabile to vodo. Od izjav zdravniških izvedencev bodo odvisni njegovi nadaljni koraki.

— **Ij Ahčinovo hišo** v Wolfvih ulicah je kupil trgovec z železnino g. Fr. Golob za 80.000 K.

lj Prememba posesti. Odvetniški kandidat g. Karol Remy Leskowitz je kupil hišo št. 7 na Bleiweisovi cesti od nadporočnika Hugo Leskovitza.

Razne stvari.

Plinova eksplozija s človeškimi žrtvami.
Na kronštadskem glavnem kolodvoru se je pripetila grozna nesreča. Delavci so popravljali plinovce, a plin se je vnel. Usmrčenih je pet delavcev. Delavci so poizkušali bežati, a pet jih je ostalo v plamenu, 10 jih je pa nevarno ranjenih.

Hotel v plamenu.

V New Yorku je zgorel »Avelino hotel«. Med 74 gosti ni niti eden nepoškodovan. Izhode je požar uničil vse. Gosti so morali skakati skozi okna ali pa zgoreti. Do 30 oseb se je rešilo po lestvah. Našli so 11 zgorelih mrtličev, nad 20 jih še leži pod razvalinami. Oblasti izjavljajo, da je bil hotel zelo lahkomišljeno zgrajen.

Telefonska in brzojavna poročila.

NEMŠKI VLADARJI NA DUNAJU.

Dunaj, 6. maja. Bavarski princ regent se je danes pripeljal na Dunaj.

NEMŠKI CESAR V PULJU.

Pulj, 6. maja. Nemška cesarska jahta »Hohenzollern« je danes priplula sem z nemško cesarsko rodbino na krovu, pozdravljena s salutnimi streli. Ladje eskadre v luki so v zastavah.

HRVAŠKI DIJAKI IZ ZAGREBA NA DUNAJU.

Dunaj, 6. maja. Danes je pripeljal poseben vlak sem 480 hrvaških dijakov iz Zagreba. Na južnem kolodvoru so jih čakali hrvaški dijaki ter so jih v dolgem sprevodu spremili pred parlament. Tu je šla v parlament deputacija 20 dijakov. Deputacijo je v parlamentu pozdravil načelnik »Jugoslovanskega kluba« s poslanci Tresić-Pavičičem in Ivaniševićem. Vsi trije poslanci so pohvalili nastop hrvaških vseučilišnikov ter obljubili, da se bodo odločno zavzeli zanje. Zahvaljevala sta se dijaka Perišić in Podvorska. Z »živio« klici in pevanjem hrvaških pesmi se je pomikal sprevod nato do univerze.

PRADE MINISTER.

Dunaj, 6. maja. Cesar je imenovanje Pradeja za nemškega ministra rojaka že podpisal.

WECKERLE NA DUNAJU.

Dunaj, 6. maja. Ogrski ministrski predsednik se je pripeljal sem, da jutri pozdravi došle nemške kneze.

PREDSEDNIK PRAŠKEGA DEŽ. NAD-SODIŠČA GRE V POKOJ.

Praga, 6. maja. Predsednik praškega deželnega nadsodišča pojde v kratkem v pokoj.

VOLIVNA REFORMA ZA TRST.

Trst, 6. maja. Pododsek za volivno preosnovo je sinoči dovršil svojo nalogo. V petek bo o dogovorjenem besedilu predloge razpravljali odsek v plenarni seji, ki bo se bavila tudi z zahtevami trgovske in obrtne zbornice glede njenih zahtev.

POMORSKI KAPITAN UMRL NA MORJU.

Trst, 6. maja. Včeraj je prispel v tržaško pristanišče Lloydov parnik »Tirol« z mrtvim truplom parnikovega kapitana Petra Marassi, ki ga je zadela kap med vožnjo iz Aleksandrije v Brindisi blizu otoka Zante. Pokojnika prepeljejo v Kotor, kjer je doma.

VELEIZDAJA V BANJALUKI.

Sarajevo, 6. maja. Vojna oblast je dala zapreti vse stavbe, ki so delali v tiskarni Ugrenovičevi, kjer se je tiskalo »Otačbino«.

Širite, naročajte „Slovenca“!

Kos najfinejšega toaletnega mila dobi zastoj, kdor vrne do konca julija trgovcu, pri katerem naroča »Ceres«-jedilno mast, 10 ovitkov »Ceres«-zavoječkov. »Ceres«-jedilna mast je napravljena iz kokosovih orehov, je najcenejša in najboljša jedilna mast.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, srednji sračni tlak 736'0 mm

Den	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Puščavina v 24 urah v mm
5	9. sveč	731.9	14.2	brez vetr.	jasno	0.0
6	7. zjutr.	29.5	13.0	sl. svzh.	*	
	2. pop.	27.8	18.1	sr. jzab.	obl.	

Zahvala.

V prijetno in častno svojo dolžnost si smatramo, da se za nedeljsko našo prireditev iskreno zahvalimo vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli, da se je ista tako lepo izvršila. Zahvaljujemo se posebej veleč. g. kanoniku J. Šiški za daritev sv. maše, blag. g. dr. V. Gregoriču, načelniku Del. stavb. društva »Union«, slav. pevskemu zboru »Slov. kršč. soc. zveze« in njega pevovodji č. g. A. Čadežu, slav. društvu »Ljubljana« in sploh vsem onim, ki so nas moralno ali materijalno podpirali pri naši prireditvi.

Naše delo, namenjeno lepi naši domovini in krščanskemu našemu programu, naj Vam bo v plačilo!

Po jasno začrtani poti bomo korakali skupaj do lepih ciljev. Na zdar!

Iskren Na zdar! vsem bratskim odsekom, ki so iz daljnih krajev slovenske domovine poslali na našo prireditev svoje člane in zastopnike.

1109 1-1

Telovadni odsek »Slov. kršč. soc. zveze« v Ljubljani.

Fran Puc
t. č. tajnik.

Ivan Podlesnik
t. č. predsednik.

Bratom telovadcem!

Sprejmite, dragi bratje, mojo najiskrenejšo zahvalo za Vašo vzorno disciplino, za Vašo požrtvovalnost in vztrajnost, ki je dičila Vaše vrste preteklo nedeljo, ko smo nastopili prvič tako mnogoštevilno in tako častno.

Uspeh, ki smo si ga priborili, naj Vam bo v bodrilo za naprej!

Kmalu se zopet zberemo še mnogoštevilnejši; pripravljajte se, bodrite se in delajte na polju lepe naše organizacije!

Vsem bratom iz Kranjske, Štajerske, Primorske in Goriške moj srčni: Na zdar!

Vojteh Jeločnik

načelnik Z. T. O. in ljubljanskega telovadnega odseka.

1108 1-1

1112 1-1

Naznanjamo pretužno vest, da je naša preljuba mati, stara mati, teta itd. gospa

Josipa Jutraš

soproga mestnega župana metliškega

danes ob 3. uri popoldne v 70. letu svoje dobe nenadoma preminula.

Zemski ostanki predrage ranjke položili se bodo v sredo dne 6. t. m. ob 4. uri popoldne na pokopališču pri sv. Roku k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v farni cerkvi.

Predrago ranjko priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Metliki, 4. majnika 1908.

Žalnoči ostali.

Kamnoseška tvrdka Ignacij Čamernik sprejme takoj v delo proti dobri plači

4 kamnoseke in 2 brusača.

Delo je stalno.

1107 3-1

ŽITNE CENE.

Budimpešta 5. maja.

Pšenica za maj	11'63
Pšenica za oktober	9'88
Rž za okt.	8'66
Koruz za maj	6'42
Oves za okt.	6'55

Efektiv: 10 ceneje

Stanovanja

1117 2-1

z 1 oziroma 2 sobama in vsemi pritliklinami se **odčajo** takoj ali za avgustov termin v novi vili pri strelišču pod Rožnikom. Pojasnila daje lastnik **Luka Jerin**, čevljar, Ljubljana, Poljanska cesta 27.

Proda se radi rodbinskih razmer

posestvo

na **Spodnjem Štajerskem** obsega: hišo, gospodarsko poslopje, vrt, njive in gozdove, na prav lepem rodovitnem kraju. — **Prod**a se tudi v lepem trgu na **Spodnjem Štajerskem**

hiša z vrtom

eventualno tudi z gospodarskim poslopjem. Naslov pove uprava »Slovenca«. 1110 3-1

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšo sredstvo za rast las, to je

Kapilor št. II.

Isti deluje, da postanejo lasje gosti, dolgi in odstranjuje prhljaj (luskine) na glavi. — Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: **P. Jurisio**, lekarnar. Pakrac št. 65, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštним povzetjem. 814 20-5

Št. 5836.

Razpis.

1111 3-1

Podpisani deželni odbor razpisuje nastopne službe okrožnih zdravnikov in sicer:

1. na Bledu z letno plačo 1200 K.
2. v Grosupljem z letno plačo 1600 K.
3. na Trati z letno plačo 1600 K.

Z vsako teh služeb je združena aktivitetna doklada 200 K.

Razun tega bo prejemal okrožni zdravnik v Grosupljem še od okrožno zdravstvenega zastopa prispevek letnih 600 K, dokler ne dobi železniško zdravniške službe v Grosupljem.

Prosilci za eno teh služeb naj pošljejo svoje prošnje podpisanemu deželnemu odboru do **1. junija t. l.** ter dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, do sedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bo le na take prosilce, ki so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnišnici.

Od deželnega odbora kranjskega,
v Ljubljani, dne 4. maja 1908.

Elegantni

pouršniki in obleke po meri
v poljubnih cenah in najboljši izuršitvi.

Usled vedno naraščajočih naročil sem **oddelek** za izdelovanje oblek po meri **zdatno povečal**. Tudi sem nabavil večjo zalogo inozemskega in pristno angleškega blaga.

A. Hunc

zaloga in izdelovanje oblek. Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Podružnica v Spljetu.

**Dolaiška glavnica 1
11 K 2,000.000. 11**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

promese na		priporoč		zrebanje		glavni dobitek	
3 %	zemlj. kreditne srečke	11. em.	po K 5:50	5. maja	K 60.000.—		
3 %	zemlj. kreditne srečke	1. em.	po K 5:—	15. maja	„ 90.000.—		
4 %	ogr. hipotekne srečke		po K 4:—	15. maja	„ 70.000.—		
	ogr. premijske srečke	cele po K 12:—, pol. po K 7:—		15. maja	„ 200.000.—		

Podružnica v Celovcu.

**1 Rezervni fond 11
11 K 200.000. 11**

Državni zbor.

Dunaj, 5. maja.

Vojaški novinci.

Baron Beck ima posla čez glavo. Ako mašiš gosje perje v pernico, prši ti puh na vseh koncih in krajih izpod rok. Ministrski predsednik tlači in ugaša z lepo besedo in mokro junjo iskre in plamen narodnih bojov, pa se mu sproti porajajo nove afere, ki mu kratijo spanje in motijo redno delo v zbornici. Začrtal si je srednjo pot, pa ga državni uradniki vlečejo z ravnotežja, danes na levo, jutri na desno. Baron Beck ima sicer mirno kri in trdne živce, vendar ni izključeno, da se mu zvrtil in omahne ali pa se naveliča te vratolomne politike. V istini je že preneumno, da more vsak navorozen ali kužav uradnik v Avstriji napraviti vladno ali parlamentarno krizo. Načelo, da more sodnik sam določiti razpravni jezik, da je torej tudi jezikovno vprašanje bistveni atribut sodnikove neodvisnosti, to načelo postavi vso Avstrijo na glavo. Danes meni, jutri tebi! Ako se udomači to načelo, potem so jezikovne afere na dnevnem redu. Vlada se namreč izgovarja, da se je enkrat oprijela tega stališča na Češkem in da danes ne sme nazaj. Torej nazaj ne sme, naprej ne ve! Ali naj zapre parlamentarno beznico?

V kaki zvezi pa je to vprašanje z novinci za deželno brambo? V jako tesni. Čehi pravijo, da ne dovolijo višjega števila novincev, dokler ne dobi višnjeve pole nemški sodnik v Hebu, ki zavrača češke vloge. Nemci zahtevajo od vlade, da dobi torbo na jezik podpredsednik praškega višjega sodišča, ker v smislu zakona in mnogoletne prakse zastopa češko stališče. Naš »Slovenski klub« je minoli četrtek v zbornici z nujnim predlogom ter interpelacijo in drugi dan se po posebni deputaciji zapretel vladi, da izvaja primerne posledice, ako našemu jeziku ne varuje v državnem temeljnem zakonu zajamčenih pravic v državnih uradih na Koroškem.

In sedaj, ko vlada zahteva več novincev za deželno brambo, je prilika zastaviti vzvod ter za koncesijo državi zahtevati pravico ljudstvu. Baron Beck in pravosodni minister dr. Klein sta nasproti deputaciji našega kluba zaradi dogodka v Celovcu izrazila obžalovanje in obljubila natančno preiskavo. Verujemo, da baron Beck in dr. Klein ne odobrujeta hudomušnosti dotičnega sodnika v Celovcu, vendar pa nihče ne živi o zraku in dobrih besedah. Ker pa baron Beck ne daje praznih obljub, je danes sklenil »Slovenski klub«, da ostane v rezervi, dokler ni pojasnjena celovška afera. Ob enem je klub poskrbel, da dobi natančne podatke o jezikovnem vprašanju pred to afero. Pri tej priliki pristavim: Kedar kdo kliče poslance na pomoč, naj jim vsaj pojasni vso stvar.

Vojaške olajšave.

Danes torej baron Beck ne Čehom, ne Slovincem ne daje jezikovnih koncesij za brambovske novince, pač pa naslednje olajšave vojaške službe:

1. Ako parlament dovoli 4920 več novincev za deželno brambo, bode vojna uprava po drugem službenem letu odpustila iz službe najmanj 500 brambovcv. Ker je leta 1901 minister grof Welsersheimb obljubil z drugim letom odpustiti najmanj 250 mož in jih je bilo leta 1906 odpuščenih 1340, je upanje, da jih v bodoče odpuste 1500 do 2000. Mi pa moramo zahtevati, da so pred časom odpuščeni kmečki sinovi. To bi bilo nekaj.

2. Važnejša je obljuba, da dobe sploh pri pečih kmečki sinovi že letos po tri tedne dopusta ob žetvi in košnji. Ker pa se to poljsko delo razteza najmanj na štiri tedne, zahtevamo dopusta vsako leto štiri tedne.

3. Doslej je vojna uprava tudi za deželno brambo kupovala živila po kvotnem ključu na Ogrskem in v Avstriji, dočim so Ogrji zalagali svojo deželno brambo izključno le s svojimi pridelki. V bodoče bode avstrijska uprava za svojo deželno brambo kupovala živila v svoji režiiji le v Avstriji. Tako ostane doma najmanj pet milijonov kron na leto. Mi pa moramo še zahtevati, da uprava kupuje živila brez prekupcev neposredno pri kmetih, obrtnikih ali zadrugah.

4. Vlada je že predložila načrt zakona, po katerem bodo revne družine dobivale podporo, ko so njihovi reditelji poklicani k orožnim vajam. Povprek štejejo na leto 5,600.000 dni za orožne vaje. Najmanj tri milijone dni za orožne vaje bode odškodovanih vsaj po eno krono. Ker pa so na Kranjskem delavci posebno dragi, je upanje, da bode iznašala odškodnina 140 do 180 h na dan. Skupni stroški bi iznašali tri do štiri milijone.

5. Pripravlja se načrt zakona, da bodo v vojaški službi poškodovani in za delo

nezmožni dobivali primerno pokojnino. Stroški okoli dva milijona na leto.

6. Dve zadnji orožni vaji v deželni brambi se popolnoma opustite; obenem se sploh olajšajo skupne orožne vaje za štiri tedne, kar pride v prilog na leto 40 tisočem vojakom.

Mi pa zahtevamo, da se opustite orožni vaji ne le brambovcem, ampak sploh tudi onim vojakom, ki iz stalne armade za dve leti prestopijo v deželno brambo.

Baron Beck pa si do trenutka še vedno ni zagotovil dvetretjinske večine, ki je potrebna za nujni predlog grofa Kolovrata. Ob enem je hotela nesreča, da je nenadoma umrl nemški minister-rojak Peška, kateremu mora baron Beck dobiti naslednika. Pa naj je nemški minister zopet Prade, agrarec dr. Schreiner, nemški radikalec Pacher ali svobodomiselnik dr. Pergelt, razmere v zbornici ostanejo zmedene, dokler gotovih nemških kričavev ne sreča pamet. In za spravo, tudi za premirje je v prvi vrsti potrebna — pamet.

Današnja seja

je bila zopet jako kratka, kakor minoli četrtek. Predsednik dr. Weiskirchner se je najprvo spominjal umrlih poslancev Peške in dr. Herolda. Nato so zapisnikarji na zahtevo poslanca Stranskega morali dobesedno citati došle vloge. Tretja točka je bila — vladna obstrukcija. Tako namreč zovejo citanje vladnih odgovorov na interpelacije poslancev. Smešno in žalostno! Ker mora jutri baron Beck še nadaljevati pogajanja s strankami, v četrtek pa se vrši pogreb dr. Herolda v Pragi, na Dunaju pa slavnost povodom prihoda nemških knezov ob cesarjevi vladarski šestdesetletnici, bode prihodnja zbornična seja šele v petek.

Med drugimi odgovori je odgovarjal notranji minister Bienertli na interpelacijo državnega poslanca Jožefa Gostinčarja glede na cestarje po Kranjskem, ki so nastavljeni kot dninarji.

Kakor se govori, želi cesar, naj obravnava zbornica Kolovratov nujni predlog potem, ko odpotujejo z Dunaja nemški vladarji.

Posvetovanje klubovih načelnikov.

V seji klubovih načelnikov je tožil predsednik Weiskirchner, da v zbornici vedno bolj čutijo pomanjkanje prostorov. Želel je, naj se nakupijo hiše, ki stoje za parlamentom. Načelniki so mu pritrdili. Nato je prosil, naj vplivajo načelniki na to, da zbornica hitro reši proračun. Neobhodno je potrebno, da se reši proračun. Za rešitev proračuna bodo potrebovali 30 sej. Tudi Beck je silil, naj zbornica hitro reši proračun. O političkem položaju je izjavil Beck, da je utrjen politički položaj. Premagati se morajo le nekatere težave, ki jih pa vlada ni kriva.

Proračunski odsek.

Poslanci raznih strank so se obvezali pri posvetovanju članov proračunskega odseka o pospešitvi razprav, da hočejo delati na to, da posamezni poslanci ne bodo govorili čez deset minut. Upajo, da reši odsek proračun v petih sejah.

Dr. Žitnik.

nastopi proti trditvam nekega govornika, da je slab pouk v kranjskih ljudskih šolah v primeri z ostalimi kronovinami. Prod-laga resolucijo, ki pozivlja vlado, naj se poučuje po primorskih šolah tudi slovensko.

Dr. Korošec

je zahteval v proračunskem odseku delitev štajerskega in koroškega deželnega šolskega sveta v slovenski in nemški oddelek. Slovenskemu se naj izroči skrb za slovenske šole. Na učiteljskih v Mariboru in Celovcu se naj nastavlja le slovenščine zmožne učiteljske moči. Za Spod. Štajer bo treba ustanoviti slovensko učiteljsko.

Seja je trajala do poznega večera. Razprava je bila zelo živahna. Odsek je odobril postavko »Ljudska šola« in odobril med drugimi tudi Žitnikovo resolucijo.

Legitimacijski odsek

je odobril volitve poslancev Kroya, Zeinertja, Bojka, Kuhna in Krützner.

Justični odsek

je razpravljal o vladni predlogi glede na vloge sirot po hranilnicah.

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh gostilnah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

Spretni šivilje

1099 se takoj sprejmejo 3-2
Wolfve ulice 5, II. nad.

Edina, dobro idoča, v pet minut od Gorenjega Logatca oddaljeni **Gorenji vasi** se nahajajoča 1069 3-2

gostilna

se odda s 1. julijem v n a j e m.
Pri gostilni je tudi **prodaja tobaka**.
Več se izve pri Mariji Gostiša,
poestnici v Gor. Logatcu (Kalce).

Dobičkanosno posestvo

obsegajoče okoli 40 oralov, od tega 1¹/₂ oralov vinograda z ameriško trto, 12 oralov sadnega vrta in travnika, 2 oralov polja, ostanek je lep sečen gozd. Posestvo leži 1 uro od Maribora in je najboljši vinski kraj. Obstoja iz 1 hiše z verando, 4 sobami, kuhinjo, kleti, kurnika, s podkletjo, novo zidano pristavo, ki je 40 metrov dolga; povsod je napeljana studenčnica — se **proda** za 14.000 gld.

Pojasnila daje gospod **Ferdinand Wagrandl** v Mariboru, Poštne ulice. 1091 3-3

Služba kurjača

se **takoj odda** pri novi parni žagi **Leondol pri Golem**. Kurjač prejme razun stalne plače prosto stanovanje in prosto kurjavo. 1088 2-2

Ponudbe naj se pošiljajo na **gozdarski in oskrbniški urad v Hammerstielu, p. Studenec-lg.**

Nova, enonadstropna hiša

(vila), v prav prijaznem kraju v Ljubljani, s prosto urejenim vrtom, davka prosta **se prodaja**.
Zahteva se na roko 5000 gld., drugo lahko ostane na hiši. Ker je blizu farna cerkev, bi bila pripravna posebno za kakega upokojenega gospoda duhovnika. Informacije daje upravništvo „Slovenca“. 955 4-4

Singerjevi šivalni stroji

kupujejo naj se le v naših trgovinah, ki se poznajo po tem znaku. 693 15

Ne dajte se zapeljati po reklamah, ki ima edini namen, prodati že rabljene stroje ali take drugih vrst, zlorabeče ime **Singer**, kajti naših šivalnih strojev ne oddajamo prekupovalcem, marveč jih obdinstvu naravnost prodajamo.

Singer Co., akc. družba za šiv. stroje
Ljubljana, Sv. Petra cesta števil. 4.

IVAN PENGOV

podobar, izdelovatelj oltarjev itd.

naznanja prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je **pre-vzol** znano 2795 52-10

podobarsko delavnico

umrlega g. **And. Rovška**,
Kolodvorske ulice števil. 20.

Priporočam se in zagotavljam, da bodem vestno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10letnega praktičnega dela pri rajnkem g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj.

Rokavice

za dama, gospode in otroke. Glace vulnate, tricot in cuirnašte. — Moderne kravate, petlje, samovagnice, vedno novosti v največji izbiri pri

P. Magdič, Ljubljana, Prežernove ulice števil. 7.

766 6 c

Zaradi pozne sezone prodaja najnovejšo damsko, moško, dekliško, deško in otroško konfekcijo tudi pod lastno ceno

O. BERNATOVIČ

„Angleško skladišče oblek“

v Ljubljani, Mestni trg števil. 5. 5761 37

! Novost!

Zastonj in poštne prosto naročajte moj

novi veliki cenik s koledarjem

ki obsega vsakovrstna darila in druge družini vedno dobro služeče predmete.

Fr. Čuden, urar in trgovec
v Ljubljani.

Za dame! elegantne klobuke **Za otroke!**
ter vsakovrstne modele priporoča 2237

A. Vivod - Mozetič Ljubljana
Stari trg 21.

Modni salon trgovsko modnega blaga itd. Popravila klobukov ceno in fino. Zunanja naročila točno.
Filijalka v Kranju na Glavnem trgu.

Predstave se vršijo
v delavnikih od 5.
do 9. ure popoldne,
ob nedeljah in praz-
nikih od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3.
do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

11 Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“.

Danes v sredo nov spored.

166

Vsak četrtek in
soboto od 3. do
6. ure popoldne
predstava za
dijake po zni-
žani ceni.

Istrska vina

Muškat beli, belo vino, teran, rudeče vino,
kakor tudi najfinejši

tropinovec

se dobi pri lastniku

Antonu Ferlan di Giorgio

1009 24-4

Rovinj, Istra.

C. kr. oblastveno potrjeno 1-36
učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kraj po životni meri.

Oddaja zemljišča v najem.

Zemljišče Andreja Purenta, vlož. št. 44, katastr. občina Zgornja Šiška, obstoječe iz

1. hiše št. 18 v Zgornji Šiški, ki je pritlična in obsega 4 sobe, kuhinjo, klet,
2. mesnice s klavnico in ledenico,
3. hleva, magacina, šupe in kozolca,
4. vrta (parcela št. 117/2) in
5. njive (parcela št. 117/1), mereče 1 oral,

se odda v najem za dobo 5 let dražbeno po občinskem uradu v Zgornji Šiški

v nedeljo, dne 10. maja 1908,

ob 9. uri dopoldne na lici mesta hiše št. 18 v Zgornji Šiški.

Dražbeni pogoji so na vpogled pri občinskem uradu v Zgornji Šiški in pri tem sodišču, soba št. 37.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, odd. VIII.,

dne 29. aprila 1908.

1086 3-3

Pozor

1049 30-5

p. n. gosp. gostilničarji, zasebniki!

Vinska trgovina Alojzija Zajca v Spod. Šiški pri Ljubljani

ima v zalogi najboljša in jamčeno pristna vina iz najslavnejših vinskih goric, kakor: dolenski cviček iz Gadove peči in iz Drenovc, bizeljec, sromeljčan in druga štajerska vina, hrvaško, istrsko in goriško vino.

Cena zmerna; postrežba solidna in točna; uzorci na razpolago!

Razglas.

V občini Šmihel pri št. Petru na Krasu namerava gospod Karol Lenasi na tamošnjih obširnih skladih apnenca postaviti

Portland-cement tovarno

in hoče ustanoviti v doseg potrebnega kapitala družbo. — Vse predpriprave za novo industrijsko podjetje, kakor analize in preskušnje kamenja, nakup zemljišč in industrijski železnični tir, so že izvršene.

Oni p. n. gospodje, ki se za to podjetje interesirajo in se ga hočejo udeležiti, se lahko o vseh podrobnostih poduče vsak četrtek in nedeljo dopoldne od 9. do 12. ure v Ljubljani, hotel „Union“, uhod iz Frančiškanske ulice, posvetovalnica.

1004 14-7

Županstvo občine Šmihel.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvršno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd.

814 20-5 b

Delovanje izborne, uspeh sigurn. Cena je franco na vsako pošto a 2 steklenici 3 K 40 v., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. — Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠIČA, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Potrebujem
tako, enega
za izdelovanje plank, dobro izurjen v tem
delu, dobi plače na dan 2 kroni, hrano in vsak dan liter vina. Matevž Seljak, izdelovalec sekir, Lovranovo, pošta Nova vas pri Rakeku. 1089 3

Lokal

posebno pripraven za mlekarijo, se odda v najem s 1. avgustom. Več se izve v trgovini A. PERSCHE Pred škofijo 21.

1098 (4-2)

C. in kr. dvorni založnik in papežev dvorni založnik

1000 52-7

lekarnar Piccoli, Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke.

Salmijakove pastile, preizkušene, olajšujejo hripavost in kašelj, razkrajajo sliz. 1 škatljica stane 20 h, 11 škatljic stane 2 kroni.

„Antirrhemon“ najboljši, bolečino ga- seče sredstvo proti trganju in podobnim revmatičnim bolečinam. 1 steklenica stane 50 h.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, blede in slabotne otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Ena polliterska stekl. 2 kroni. Poštni zavoj s 3 steklenicami K 6 60 franko zaboj in poštšina.

Tinktura za želodec je želodec krepi, tek vzbujajoče, prebavo in odprje telesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vin.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

SLIVOVKA

tropinovec

kranjski brinjevec

Odlikovano v Parizu.

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kakovosti v

veležganjarni in
rektifikarni sadja

M. Rosner & Co.,
Ljubljana,
Spod. Šiška, poleg Kosler-
jeve pivovarne.

Podružnice:

Praga s menjalnicami Graben 35, Mala strana, Most ulice 17, Husova, Brno, Udska Lipa, Odska Famenia, Mostviči Zamborg, Welling, Savi 300, Pilsen, Svibava in Liberec.

Menjalnice na Dunaji:

I. Wellstalle 10, II. Taborska 4, III. Ungargasse 77 (vegal Renewega), III. Lb wengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 40 a, VI. Gumpendorferstr. 23, VII. Mariahilferstrasse 74, VIII. Lerehenfelderstrasse 153, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 89, XVIII. Währingerstrasse 43 XIX. Döblinger Hauptstr. 35, XIX. Hauptstrasse 25.

Meubeljarska delniška družba 45 150 173

MERCUR

Dunaj, I. Wellstalle 10.

100 kapital 20.000.000. Rezer. sklad K 8.500.000

Največkrat najeti

nakup in prodaja
vseh vrst cen, dravnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, sreč
deviz, valut in donarja

Zamenjava in eskomptiranje
izdanih in obilicij, sreč in zastavnih